

YELOD TELDEGKILID

NÜM 5

MAYUL 2013

(Pads 33 jü 40)

O Volapükaf lens Valöpo!

Se fenät cema obik, logob lefredo, das mayul fino elükömon kobü viel magik floras e bimas: mutob siön, dido, das yelasäsun at binon säsun buik oba, bi stom binon valemö plitik; do strals sola no binons tu vamiks. Valöpo lut labon flifädi juitik neleigodovik florüpa.

Nendoto säsun alik dalabon patis lönik. Samo florüp Volapüka äbinon vemo vifik, bi äbinon neod gretik ad atos. Ekö nets vola fagik ko belödans okik, e te liegikans, u bo täläktans äkanons seivön onis. Votaflano pöfikans e netäläktans älabons fikulis mödik ad kolkömön onis, u ad spodön ko ons, u defü mon, u defü nol, u defü bofiks.

Pro utans, Volapük äbinon kik magivik, kel äkanon maifükön yanis vola lölik. Dub pük at äkanons seivön menis netas da vol lölik. Ed ägleipons lanäliko kiki at. Horits nulik dido! Ab lif in tim et e lif in tim obsik binon äs lif su planets tel distik. In tim et, mens älärmons vilöfo dinis nulik, bi äbinon privileg gretik. Anu too dabinons dins votik nedinitik ad dunön. Lanäli mödadילו eperobs. Suvo mutobs damütön cilis ad lärmön, bi dabinons mäted somödik in tef at ad bekomipön.

Anu slopans büik edeadons, ed ekö menädi nulik. Volapük eprimon dönu, ifi pianiko, ad gaenön flenis bevünetik nulik, kels binons fütür obsik. to fikuls timäda nulädik.

Valikosi Gudikün Oles ed Olikanes

Ralph

PLÄGOLSÖS VOLAPÜKI !
(Tuvedots su pad kildegzül)

Suvo penobs Volapüki no verätiki, no ma noms püka. Bo no fümobs dö noms ömik, bo edaoptobs lunüpao kösömi negudik, ab kanobs gudükumön ai noli obsik Volapüka. Ekö pöti legudik anu ad skilükön obis in tef at.

Dono okanols reidön setis tel: bal otas binon verätik; set votik binon neväretik. Kanol-li tuvön verätiki? Primolsös.

- a. Buükobs stomi solik bü sil gedik.
- b. Buükobs stom solik pla sil gedik.

- a. If binoböv ol, visitoböv omis.
- b. If äbinob oli, övisitob oms.

- a. Äfredükoms mödo lomiokömön.
- b. Äfredoms vemo ad lomiokömön
- .
- a. Äspelof, das obinom us odelo.
- b. Äspelof, das öbinom us odelo.

- a. Debet sümom suvo däsperi.
- b. Debet sümom suvo ko däsper.

- a. Danöfoms ofes yufi somik.
- b. Danöfoms ofis demü yuf somik.

- a. Vilobs ad hestön glöbilis plu ka fol kobo.
- b. Vilobs hestön ko glöbils plu fol otüpo.

MAN BALID SU MARD

(Fa hiel Frank Roger)

Hiel Lewis töbo äkanom kredön logis oka. Mard - horit nulik. Älelogom dalestümölo sili redik ä länodi nosöfik, kel ästäänikon fo om.

“Binob man balid su Mard,” ädasuemom. “Stepis at, kelis dunob, binons liölastons in jenotem menefa. Fütür glorik in leval lübäton obis. Pos steps balid hielä Armstrong su mun, ekö bun sököl gianik föfio.”

Ädunom stepis ad blufön tirädanämi nemödik planeta redik. “Dunob stunidotis nog ömikis is,” äspikom ini mikrofon lü Kontrolöp. “Futamäks oba in puf Mardik odugon menefi jü stelem.”

Pla vög lebüdana Kontrolöpa, äliiom tonodis dudranik galükama-vokäda. Älöseidom, ed äklotom oki ad lifädön deli naütik nog bali voba namik in Munastanöp ‘Malzberg, I plödogalädöp failabik, kel äbinon meb biedik drimas pedäbreköl menefa ad vikodön levali. Älogom vifiko da fenätıl, ed älogom tali in sil blägik lagöli - lutop et, kela züäd ipemikon.

“Klädöm menefa,” ätikom. “E bo i sepül ona.” Ba sötom fredön is löpo in munastanöp at vorädiköl kobü vetotanäm nesefik mekavik.

Mard ya piglömon.

() () () () () () ()

Drims binons suvo stöf dinas okömöl

VOLAPK SIS YEL 1960

TIMÄD NULIK VOLAPÜKA (1)

Finü yel 1962, gased calöfik Volapüka : "Zänagased pro Volapükaneſ" no plu pübükon. Pos yels plu teldegluſ, gased at, kel balido pibükon fa Arie de Jong e kevobans dis tiäd "Volapükagased pro Nedänapükans" äbinon deadik. No sevoy kuratiko, Volapükafliens liomödotik ädabinons da vol tü tim et. Ba kıldeg, ba kiltum : tio valikans äseılons. Dü degyel at Volapük äslipikon ai dibikumo; äjinos äsif ödunon natemi lätikün.

CIFAL FIEDIK E NÜKÖMÖLAN (2)

Dü yunüp oba äbinob Sperantapükan zilik. Ästudob jenavi püka, ed äkolkömob balidna dubo Volapüki. Ko nited gretik ästudob püki fa el de Jong pirevidöl, ed äpenom Cifale, kela ladeti seimo ituvoſ ad seivön omi. Ägespikom sunädo penedi obik tü d. degtelid dekula 1975 penätü om. Ekö vödem ota:

O söl digik 'Midgley,'

Päsüpädob e vemo päläbükob getön penedi oli dätü d. 29id novula, e spidob gespikön ole.

Kiöpo älärnoſ Volapüki? Löliko in Bukem Britik? Bukis e pübotis kinik labol, e kinikis etuvol votöpo? (Vipoböv lisedükön alikis, kels ai dabinons). Ol gebol püki rigik ela 'Schleyer,' ab ob penol me fom püliko perevidöl fa dokan @Arie de Jong.' (If vipol remön bukis (äsä gramatis e vödabukis), penolös söle Reinhardt Hauptenthal [givom obe ladeti oma tü tim et). Om labom stoki mödik ledino in dialeg at, e labom bukili nitedik : "Jenotem Valemapüka Volapük" fa söl Schmidt, cifal attimik mufa.

If vilol penön medü Volapük, penolös söle Abelardo Sousa [ladet]. Om sevom legudiko fomi rigik e penom ai lemödiko. Ba ya egetob penedi de söl Donald Gasper [ladet].

Semikna obs kolkömob in zif 'London' ko flen mufa 'İdo,'

Robert Carnaghan, e mufa 'Neo' Douglas Blacklock. If vipol pükön ko obs, pöt sököl binon tü d. 7id yanula a düpalaf pos degtel dü poszedel. Kanol telefonön obi dü vobadüp medü [nums telefonik].

Pükis valemik kinik ol sevol? Ob ya spodob ko lautans e slopans pükas ömik. Ab patiko plidob püki at fasilik, nitedik, vönädik ed igo jönik. Vipoböv dönustabükön mufi gretik Volapüka in vol. Kisi ol vipol dunön?

Begespikolös, begöl suniko obe e penolös suniko ladetes ya pemäniotöl.

Ko glids flenöfik e benovips gudikün pro Kritazäl e Nulayel okömöls.

B. R. Bishop.

So äprimon kevobi obas gönü Volapük. Ekö Cifal lanälik, kel neföro lperon speli love yels. Stanom in kedet nenropik, kel päprimon bü yels mödik fa Schleyer it. Id äseivom pösodis votik, kels äviloms spodön medü Volapük.

Balan otas äbinom hiel Abelardo Sousa se Florianopolis (Brasilän), ko kel äspodob suvo. Lefat omik äbinom pionirVolapüka us. Äbinom vemo tälenik. Zuo äbinom musigan, kel änoatädom hümi lobü Volapük.

NEOD BALID DRANIKÜN (3)

Poso äspodob laiduliko ko Cifal. Do ya ilautom tidodemi me Sperantapük, ün degyel 1970 äprimob ad lautön tidodemis Volapükik/Linglänapükik, bi in tim et tidodems valemö äbinons pro Volapük rigik ela Schleyer. Seko neod gretik ädabinon ad lautön tidodemi gudik e brefik pro Volapükaf lens Linglänik. Ya ädabinons tidodems legudik Deutänapükik e Nedänapükik. Tidodemi balid oba tiädü : "Volapük Vifik" pästodon fa mödikans medü püks mäl. Id älauto "Naböfaninädi Volapüka" (Lingläna/Fransänapük) gebü säkans, kels ävilons te xamön binodi püka se nuläl. Äts äbinons tidodems balid, ab latikumo edunob tidodemis tel votikis, kels äbinons nitedikums e pötöfikums ad studans zilik.

NEOD TELID DRANIKÜN (4)

Sis yel 1962 gased Volapükik nonik ädabinon. Ab muf bevünetik neodon gasedi ad balön e nünön Volapükaflenes valöpo nulodis tefik Tü fin yela 1979 äsludob ad primön gasedi, keli panemon anu "Vög Volapüka."

Ab tiäd balid no äbinon "Vög Volapüka," ab "Pened Komunik Volapükaflenes Valöpo." Dü yel te bal tiäd gasedila äbinon "Pened Komunik." Tü del semik, balan reidasas epenom obe ad sagön: "Tiäd nejönik kion! No kanol-li tuvön nemi gudikum pro gasedil obas?"

Seko ün yel 1991 evotükob nemi. Nu äbinon "Flenef Bevünetik Volapüka" stimü klub necalöfik pro Volapükaf lens, keli timü et ifünob. Ab pos yels degkil äsäkob obe: "Binon-li nem pötöfik?" Tü tim et, ädunob tidodemi Volapüka. Bal lärnodas tidodema at äbinon dö jipul, kel ilärnof Volapüki, ab kel ävilof spodön Volapüko ko ek. Seko epotof penedi lü gased fomälik nemü "Vög Volapüka." "Nem gudik kion!" ätikob, e sis yel 2004 nem gasedila obas binon "Vög Volapüka." Dü lif gaseda ye, nem ota eceinon kilna. Gased at pubon balna a mul.

Sekü atos, neods tel gretikün mufa pefölons, sev. tidodem pro primölans, äsi gased calöfik ko yegeds alsotik.

TUMYELAZÄL VOLAPÜKA (5)

Yubid tumyelik Volapüka äjenon dü yel 1979. Äbinon pöt vemo gönik ad propagidön püki. Els BBC (Netatelevid Britänik) ed ITV (Büsidelevid Linglänik) ävilons dunön programis dö Volapük e dö jenav ota.

Cifal ed ob äkompenoms ko ats. Igo anu kanoy nog juitön programi in bevüresod valöpo (pläamü Greta-Britän, kö peproibon). In tim at Volapük päpropagidon da vol lölik medü netagaseds veütik, radion e televid. Tim gretik kion!

I Cifal id ob ädasevoms fruti veütik yubidas somik. Cifal it äjäfädom me jenots at. Ekö küpedots oma:

“E nu pōtos tikādōn zālis veūtik votik tel: motedazāl (tū d. 18id yulula) e deadamazāl (tū d. 16id gustula) Datuvana Volapūka. No binos tu gölik ad preparōn obis in tef at.”

Cifal ai ägebōn zālis somik ad propagidōn Volapūki.

TIMÄD NÜNÖMAS (6)

Penamacin äbinon flen gretikūn obik tefū Volapūk. Jū yel 1995 ägebob oni ad redakōn gasedi Volapūka, e ad spodōn ko lebonedans ota. Ab ün yel 1995, son oba fīno esiadükōm obi ad gebōn nünōmi - jenōfo ägivom obe nünōmi oka, bi ävilob remōn nuliki.

Būo, ninād pebükōl gaseda äbinon ot, ab yufū nünōm, ākanob dunōn milagis! Gaseds bū 1995 ed uts pos yel at binons go distiks.

E lūkōm bevüresoda id ämaifükon voli nulik pro Volapūk. Pōtis mödikum at ägebobs ad propagidōn pūki da vol lölik.

Fino Kadām Bevünetik Volapūka jāfidon dōnu, buks jōnik pubons dōnu pos nejāfed lunik.

Volapūk lifon dōnu! Lifonōs Volapūk dū yels lemōdik fütüro!

VOKÄTAMALS IN VOLAPUK

Ma reidan bal, vokätamals, fa anikans pekrütōls, binons äs smilīls.

Pūk jōnik vo binon Volapūk,
Buād ota binādon me mūk.
E vokätamals mödik
Kobū ceins vödōfik,
Ga smilīlons obes se bük.

TUVEDOTS VERÄTIK (SU PAD 34)

a); a); b); b); b); a); b)

SAGODS FA HIEL OSCAR WILDE

Binos verat glumik: eperobs fägi ad givön nemis jönik dines. Nems binons lediniks. Neföro feitob dä dunots, feitob te dä vöds. Kodü atos, hetob jenöfimi nekulivik literata. Men, kel kanon nemön eki me nem gidöfik, söton mutön gebön oni. Binos din teik, tefü kel menef binon pötöfik.

Dabinons bätods jekälik, lo kels neodoy nämi - nämi ä kuradi - ad yilidön. Ad yülön lifi lölik ta pöt balik - lindifob tefü zeil, va binon mekad u juit - no binon fib. Binon kurad jeikik ä jekälik.

Nutimo binon te nereidovikos, kel jenon.

(Tradutod fa hiel Ian Niles)

(Danob ladöfiküno fleni Ian Niles, kel etradutom sagodis mödik hiela Oscar Wilde, kels binons fulü sap. Cedü ob, mutoy reidön onis ömikna ad tuvön sinifi veratik otas. Danis dönu! o flen Niles, demü vob gudik ola. Redakan)

FRIEDRICH BRÖNNIMAN

In yeged fa Cifal in gased obas prilula, yela 2013, pad 30, tiäd buka fa el Brönniman pebüköla äbinon tradut tradutoda Sperantapükik.

Anu egetob tiädi in Deutänapük rigik, keli Vi-Cifal Hermann Philipps vilöfo etradutom, sevabo:

"Geodet kadatik ma бүдүлс lonöföl in konkordata-kantons Jveizänik ed in fotaläns Yulakompenik, Brönniman, Friedrich, 1888."

Vi-Cifal Philipps i läükom obes kleilükami sököl:

Konkordata-kantons: In Jveizän, i baläds bevü kantons panemons "konkordat", bi rig balädas at bevü-kantonik ätefon dinäd GLÜGIK ün yel 1803.

Danis Ladöfikün Ole, o flen Philipps!